

ค่าความสัมพันธ์ของคำวิเศษณ์ 50 คำ และผลของค่าความสัมพันธ์
ต่อการชด้อย่อนหลัง

นางชงชาติ รัตนวิชา

ศูนย์วิจัยสหวิทยาการ
002753
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

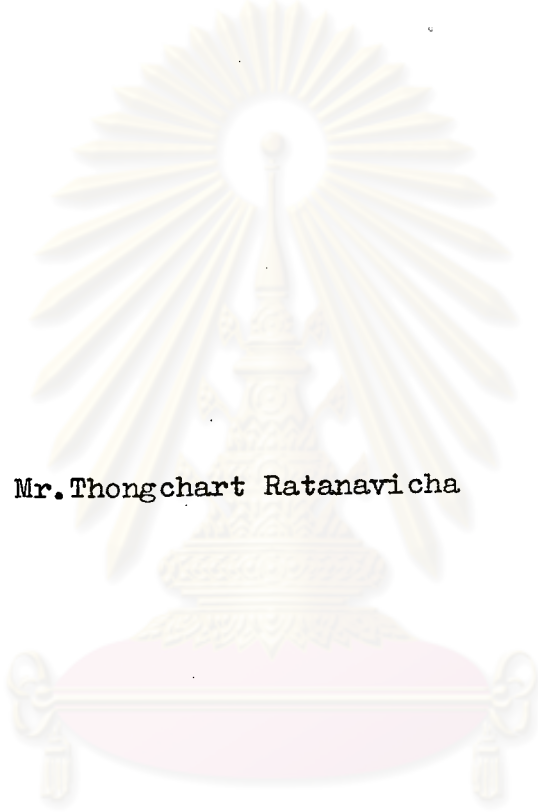
แผนกวิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

I 15816801

Association Values of Fifty Adjectives and Their Effects
on Retroactive Inhibition.

Mr.Thongchart Ratanavicha

คุณย์วิทยธรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education

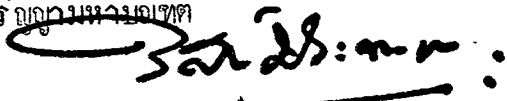
Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

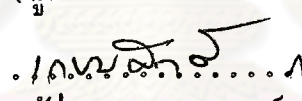
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุฑ์)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ อาชวเมธี)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุฑ์

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง ค่าความสัมพันธ์ของคำวิเศษณ์ 50 คำ และผลของค่าความสัมพันธ์
ต่อการชั่งย้งย้อนหลัง

โดย นายชงชาติ รัตนวิชา

แผนกวิชา จิตวิทยา

หัวข้อวิทยานิพนธ์ คาค่าความสัมพันธ์ของคำวิเศษณ์ 50 คำ และผลของคาค่าความสัมพันธ์
ต่อการชดช้อย์ย้อนหลัง

ชื่อ นายชงชาติ รัตนวิชา

ปีการศึกษา 2519

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาถึงผลของคาค่าความสัมพันธ์ของคำต่อการชดช้อย์ย้อนหลัง โดยมีสมมติฐานว่า คำที่มีคาค่าความสัมพันธ์สูงมีการชดช้อย์ย้อนหลังมากกว่าคำที่มีคาค่าความสัมพันธ์ต่ำ

การวิจัยครั้งนี้ เริ่มต้นด้วยการหาคาค่าความสัมพันธ์ของคำวิเศษณ์ในภาษาไทย 50 คำ โดยใช้นักเรียนชั้น ม.ศ.2 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี ทั้งชาย และหญิง จำนวน 150 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้ดำเนินการทดลองให้กลุ่มตัวอย่าง นึกหาคำสนองที่มีความสัมพันธ์กับคำวิเศษณ์ที่เป็นคำเร้าที่กำหนดให้ การตอบสนอง จากกลุ่มตัวอย่างมีการจัดคาค่าความสัมพันธ์ตามความเหมือนของการตอบสนองโดยกำหนด เป็นอัตราส่วนร้อยละ แยกเป็นคำที่มีคาค่าความสัมพันธ์สูง และคำที่มีคาค่าความสัมพันธ์ต่ำ

ในขั้นต่อมา ผู้ทดลองนำคำทั้งสองประเภทไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น ม.ศ.2 โรงเรียนเดิมที่ไม่ได้เข้าร่วมในการทดลองขั้นแรก กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้มีทั้งหมด 120 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนคำที่มีคาค่าความสัมพันธ์สูง กับกลุ่มที่เรียนคำที่มีคาค่าความสัมพันธ์ต่ำ และกลุ่มควบคุม สภาพการทดลองแยกออกเป็น ก) กลุ่มทดลองที่ เรียนรายการแรกที่มีคาค่าความสัมพันธ์สูง เรียนรายการสอดแทรกที่มีคาค่าความสัมพันธ์สูง หรือคำอย่างใดอย่างหนึ่ง ข) กลุ่มทดลองที่เรียนรายการแรกที่มีคาค่าความสัมพันธ์ต่ำ เรียนรายการสอดแทรกที่มีคาค่าความสัมพันธ์สูงหรือต่ำ อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกัน ส่วนกลุ่มควบคุม เรียนแต่รายการแรกไม่มีการให้เรียนรายการสอดแทรก การเรียนใช้

วิธีการเรียนรู้แบบคู่สัมพันธ์แบบการคาดค่าตอบ

การวิเคราะห์หขอมูลใ้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ชั้น และใ้

t-Dunnett

ผลการวิจัยพบว่า 1) การเรียนคำคู่สัมพันธ์ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงจะเรียนได้ดีกว่าคำคู่สัมพันธ์ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ 2) คะแนนการทดสอบความจำรายการแรกหลังจากการเรียนรายการสอดแทรกแล้วจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการเรียนรายการแรกมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับการเรียนรายการสอดแทรก กล่าวคือ ถ้าเรียนรายการแรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูง คะแนนการทดสอบความจำจะมากกว่าการเรียนรายการแรกที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($F_{1,76} = 30.426$) ไม่ว่าจะเรียนรายการสอดแทรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูงหรือต่ำก็ตาม 3) อิทธิพลของการขัดแย้งย้อนหลังขึ้นอยู่กับการเรียนรายการสอดแทรกมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับการเรียนรายการแรก กล่าวคือ ถ้าเรียนรายการสอดแทรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูงแล้ว จะมีการขัดแย้งย้อนหลังมากกว่าการเรียนรายการสอดแทรกที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ ($F_{1,76} = 9.0641$) ไม่ว่าจะเรียนรายการแรกจะมีค่าความสัมพันธ์สูงหรือต่ำก็ตาม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

D

Thesis Title Association Values of Fifty Adjectives and Their
Effects on Retroactive Inhibition.

Name Mr.Thongchart Ratanavicha

Academic Year 1976

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the effects of association values on retroactive inhibition. The hypothesis was that high association value words have more retroactive inhibition than low association value words in paired-associate learning.

This research began with the calibration of association value of fifty Thai adjectives. The sample was one hundred and fifty M.S.2 students both male and female in Sriboonyanon school, Nonthabury. The task was for students to response to a stimulus words. The responses were classified according to the sameness of response words. By inspecting the frequency of the sameness, the words were categorized as either high association values or low association values.

In the next stage of the research, the experimenter used the other group of students in the same school to study original list of the paired-associate words and with the interpolate list, tried to recall by anticipation. The subject were one hundred and twenty M.S.2 students devided into three groups of two experimental groups and one control group. The task of the

๓

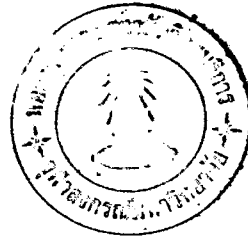
experimental groups were either study original list with high association values or low association values with the interpolate list of high or low association values. The control group did not study the other list beside the original.

Analysis of variance : 2x2 factorial design and t-Dunnett were employed.

The results were 1) The learning of high association value pairs were better than the learning of low association value pairs. 2) The ability to recall the original list depend upon the nature of the original list alone-that is if the original list has high association values, the ability to recall better was statistically significant at $p < .01$ level, regardless of the characteristic of the interpolate list. 3) The retroactive inhibition effects depended upon the interpolate list, if it had high association values, there would be more inhibition. The difference in ability to recall were statistically significant at $p < .01$ level, regardless of the nature of the original list.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ที่ได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็นอย่างดี
ตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุธ ได้กรุณา
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ทำให้การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จ
ลงได้ด้วยดี นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากคุณ วิชาศ เกอมี คุณ ดิเรก
ทิพย์เดช ตลอดจนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2517 โรงเรียน
ศรีนวมยานนท์ จังหวัดนนทบุรี ทุกคนที่สละเวลาเข้ารับการทดลอง และบรรดาเพื่อนๆ
ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอกราบ
ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ชัชชาติ รัตนวิชา

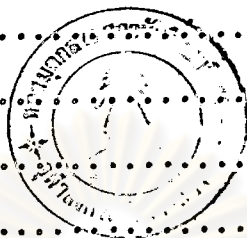
ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฎ
รายการภาพประกอบ.....	ฐ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ปัญหา.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ทฤษฎีการจำ.....	2
	ทฤษฎีการลืม.....	3
	วิธีการศึกษากการชดช้ยงยอนหลัง.....	4
	ตัวแปรที่มีผลต่อการชดช้ยงยอนหลัง.....	6
	ค่าความสัมพันธ์.....	7
	การศึกษาทดลอง เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของค่า.....	10
	ผลของค่าความสัมพันธ์ที่มีต่อการ เรียนรู้.....	13
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	19
	สมมติฐานของการวิจัย.....	19
	ขอบเขตของการวิจัย.....	19
	คำจำกัดความ.....	19
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	21
2	วิธีดำเนินการ.....	22
	ตอนที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ของค่าพิเศษ 50 คำ.....	22

กลุ่มตัวอย่าง.....	22
เครื่องมือที่ใช้.....	23
วิธีดำเนินการทดสอบ.....	24
การจัดกระทำกับข้อมูล.....	25
ตอนที่ 2 นำค่าที่ได้จากการศึกษาในตอนที่ 1 ที่มีค่าความสัมพันธ์ สูง และ ค่าที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ มาหาค่าการชดเชย- ยอนหลัง.....	25
กลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้.....	28
วิธีดำเนินการทดลอง.....	34
การจัดกระทำกับข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
3 ผลของการวิจัย.....	40
4 การอภิปรายผลของการวิจัย.....	53
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	68
ประวัติการศึกษา.....	177

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. คำวิเศษณ์ 50 คำ ที่เลือกไว้สำหรับศึกษาหาความสัมพันธ์กับคำ ต่าง ๆ เรียงตามลำดับตัวอักษร.....	23
2. แผนผังการทดลอง.....	27
3. ค่าเฉลี่ยค่าถูกของการ เรียนรายการแรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูงและ ค่าของการ เรียนครั้งที่ 2-10.....	43
4. ค่าเฉลี่ยค่าถูกของการ เรียนรายการสอดแทรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูง และค่าของการ เรียนครั้งที่ 2-10.....	43
5. ค่าเฉลี่ยคะแนนความจำรายการแรกหลังจากการ เรียนรายการสอด- แทรกแล้ว.....	45
6. ค่าเฉลี่ยผลของการ ชัดยิ่งขึ้นหลังของการ เรียนรายการแรกและ การ เรียนรายการสอดแทรก.....	45
7. ค่าเฉลี่ยผลของการ ชัดยิ่งขึ้นหลัง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ กลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม.....	46
8. วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบการจำรายการแรกที่มีค่าความ สัมพันธ์สูงและค่ากับการ จำรายการสอดแทรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูง และค่า.....	47
9. วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบผลการชัดยิ่งขึ้นหลังการ เรียน รายการแรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูงและค่ากับการ เรียนรายการสอดแทรก ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงและค่า.....	48
10. วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม HH และกลุ่ม HL กับกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม คือ กลุ่ม H	50

ตารางที่

ฉ
หน้า

- 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม
LL และกลุ่ม LH กับกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม คือ กลุ่ม L 51
- 12 ค่า t - Dunnett ของกลุ่มทดลองเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม. 52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพประกอบ

รูปที่

หน้า

1	กราฟเส้น แสดงเส้นโค้งของการเรียนรู้ (Learning Curve) ของ การเรียนรู้รายการแรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูงและต่ำ และการเรียนสอ- คแรกที่มีค่าความสัมพันธ์สูงและต่ำ.....	44
---	--	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย